

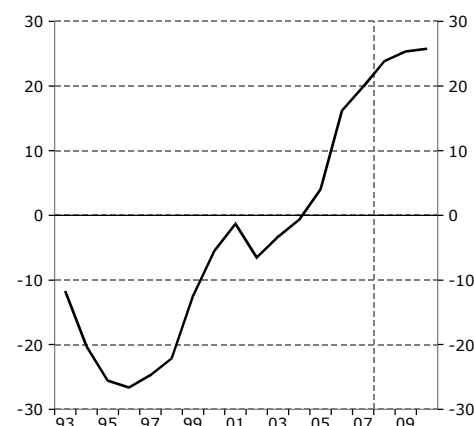
sjukersättningen 2010 medför att antalet personer som försörjs med ekonomiskt bistånd ökar, särskilt 2010.

Offentliga sektorns finansiella ställning

Den offentliga sektorns finansiella ställning stärks under prognosperioden tack vare att de offentliga finanserna fortsätter att visa överskott. De finansiella nettotillgångarna ökar från knappt 20 procent som andel av BNP 2007 till ca 26 procent 2010 (se diagram 186). Statsskulden hamnar under innevarande år under 1 000 miljarder kronor för första gången sedan 1992. Den fallande statsskulden bidrar till att hela den offentliga sektorns skuldsättning minskar under prognosperioden.

Diagram 186 Nettoställning

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

FAKTA

Statsskulden – kärt barn har många namn

Ett vanligt förekommande mått på statens finansiella ställning är statsskulden. Begreppet statsskuld har dock flera definitioner, vilka lämpar sig olika väl för analys beroende på vad man vill belysa. Exempelvis tar statsskulden inte hänsyn till att den offentliga sektorn innehar finansiella tillgångar. Nedan beskrivs några av de vanligaste måtten på statsskuld och finansiell ställning.

Okonsoliderad statsskuld är samtliga instrument som Riksgälden ställt ut. Detta mått publiceras månatligen av Riksgälden och skulden inklusive derivatinstrument redovisas till nominellt slutvärde, det vill säga det belopp staten kommer att betala då lånen förfaller. Måttet används i styrningen och utvärderingen av statsskultsförvaltningen.

Konsoliderad statsskuld är den okonsoliderade statsskulden minus statens egna innehav av statspapper. Det är således den skuld staten har till övriga sektorer i ekonomin. Måttet ger en samlad bild av statens ekonomiska ställning och används i exempelvis budgetpropositionen och årsredovisningen för staten. Ekonomistyrningsverket ansvarar för att ta fram detta mått.

Statsskulden enligt nationalräkenskaperna värderas till marknadsvärde enligt aktuella marknadsräntor. SCB ansvarar för detta mått och redovisar det års- och kvartalsvis. I finansräkenskaperna redovisas även den *offentliga sektorn bruttoskuld* där, förutom statens bruttoskuld, kommunskulden och pensionssystemets skuld ingår.

Finansiell nettoförmögenhet definieras som summan av utestående finansiella tillgångar minus summan av utestående skulder. Ofta talar man om finansiell nettoskuld, vilket alltså är finansiell nettoförmögenhet med omvänt tecken. Såväl tillgångar som skulder ska värderas till löpande marknadspris vid den tidpunkt balansräkningen avser. Lån och inlåning ska dock värderas till nominellt belopp. SCB publicerar detta mått i finansräkenska-

perna.

Offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld, också kallad Maastricht-skulden eller EMU-skulden, är hela den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld till nominellt värde. Exempelvis frånräknas ålderspensionssystemets innehav av statspapper i den konsoliderade bruttoskulden.

Källor: Ekonomistyrningsverket, Riksgälden och SCB.

STATSSKULDEN REKORDLÅG

Statsbudgetens saldo uppvisar ett överskott på 165 miljarder kronor i år. Budgetsaldot är tre gånger så stort som det finansiella sparandet i staten. Detta förklaras bl.a. av förhållandevis stora inkomster från försäljningar av bl.a. Vin & Sprit AB och Vasakronan. Sammantaget uppgår försäljningsinkomsterna till 79 miljarder kronor 2008.⁶⁰ Både statens finansiella sparande och budgetsaldot faller tillbaka 2009 och 2010 men budgetsaldot utvecklas starkare än det finansiella sparandet, huvudsakligen genom antagandet om försäljningsinkomster på 50 miljarder kronor respektive år (se tabell 38). Framför allt i år uppstår dessutom en skillnad mellan budgetsaldot och det finansiella sparandet som beror på att sparandet belastas av den svaga utvecklingen av skatt på kapitalvinster som uppstår i år men som kasamässigt kommer betalas in till statsbudgeten nästa år. Därtill är det finansiella sparandet, framför allt 2008 men även 2009, lägre än budgetsaldot till följd av orealiserade kostnader för statsskulden.⁶¹

⁶⁰ Försäljningsinkomsterna har minskats med bl.a. de skulder som finns i respektive bolag. Försäljningslikviden är 101 miljarder kronor.

⁶¹ I år är statens (periodiserade) ränteutgifter ca 4,5 miljarder kronor högre på grund av inflationskompensation till innehavare av realobligationer, vilken beror av den höga KPI-inflationen i år. Denna kostnad redovisas för det år som kompensationen uppstod även om själva kompensationsbeloppet faktiskt betalas ut senare efter eller i samband med att realobligationen förfaller.